

11.8.2025

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2025

HAKIJAN TIEDOT

Kunta: Lestijärvi

Kunnan yhteyshenkilön tiedot:

- Nimi: Ossi Mäkinen
- Nimike: vt. hallintojohtaja (vs. kunnanjohtaja / kunnanjohtajan sijainen ajalla 8.9.2025 – 12.10.2025)
- Sähköpostiosoite: ossi.makinen@lestijarvi.fi
- Puhelinnumero: 0405644614

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, euroa: 795 000 euroa

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin sen käyttökohde:

Lestijärven kunta haki vuonna 2024 harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 785 674,79 euroa alijäämien kattamiseen sekä tytäryhtiöiden heikentyneen taloustilanteen vuoksi. Kunnalle myönnettiin 136 000 euroa, joka kirjattiin valtionosuuksiin ja kohdistettiin tilikauden 2024 tulokseen, eli korotus käytettiin yleiskatteellisesti tasapainottamaan kunnan taloutta ja kattamaan taseen kertyneitä alijäämiä.

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1. Alijäämät

Lestijärven kuntakonserni on ajautunut viime vuosina selvästi alijäämäiseksi.

Vuonna 2022 emokunnan tilikauden alijäämä oli noin 1,40 miljoonaa euroa, ja tilinpäätöksessä taseeseen kertynyttä alijäämää oli 1,64 miljoonaa euroa eli 2 359,68 euroa asukasta kohden.

Konsernin tilikauden alijäämä oli samana vuonna noin 1,62 miljoonaa euroa, ja taseeseen kertynyttä alijäämää oli 1,16 miljoonaa euroa eli 1 668,88 euroa asukasta kohden.

Vuonna 2023 emokunnan tilikauden alijäämä oli noin 1,07 miljoonaa euroa, ja tilinpäätöksessä taseeseen kertynyttä alijäämää oli 2,72 miljoonaa euroa eli 3 981,58 euroa asukasta kohden.

Konsernin tilikauden alijäämä oli noin 1,05 miljoonaa euroa, ja taseeseen kertynyttä alijäämää oli 2,25 miljoonaa euroa eli 3 304,60 euroa asukasta kohden.

Vuonna 2024 talouskehitys oli hieman positiivisempi: emokunnan tilikauden ylijäämä oli noin 297 000 euroa, mutta taseessa oli edelleen kertynyttä alijäämää 2,42 miljoonaa euroa eli 3 636,14 euroa asukasta kohden. Konsernin tilikauden ylijäämä oli noin 270 000 euroa, mutta konsernin taseeseen kertynyttä alijäämää on yhä 2,02 miljoonaa euroa eli 3 031,03 euroa asukasta kohden.

Alijäämien tarkastelussa on huomioitava, että kuntatalous oli valtakunnallisesti poikkeuksellisen vahva vuosina 2020–2023 mm. koronatuken, omaisuuden myyntivoittojen, hyvän työllisyystilanteen sekä vuoden 2023 soite-uudistukseen liittyneen verohännän ansiosta. Tästä huolimatta Lestijärven talouskehitys oli selvästi heikompi kuin kunnissa keskimäärin, mikä osoittaa tilanteen poikkeuksellisuuden. Talouden heikkenemiseen ja alijäämien kertymiseen ovat vaikuttaneet toimintakulujen nopea kasvu, verotulojen ja valtionosuuksien väheneminen sekä investointien, erityisesti uuden koulun rakentamisen, aiheuttamat poistot ja korkomenot. Pienen kunnan mittakaavassa yksittäiset kustannuspiikit ovat kasvattaneet alijäämiä suhteettoman paljon, mikä on johtanut alijäämien kertymiseen.

Vuoden 2025 alkuperäisessä talousarviossa tilikauden ylijäämäksi on arvioitu 286 323 euroa.

Helmikuussa 2025 hyväksytty henkilöstökuluja koskeva lisämääräraha lomautusten perumisen vuoksi (76 046,50 euroa) pienentää tulosenustetta, jolloin ylijäämäksi jää noin 210 000 euroa.

Valtiovarainministeriön arviointiryhmän hyväksymän talouden kehitysarvion mukainen tulos on samalla tasolla, noin 217 000 euroa. Tämä tarkoittaa, että kuluvan vuoden tilikauden ennustetaan olevan ylijäämäinen.

Tilikauden 2025 tulos voi kohentua talousarviossa ennakoidusta, sillä esim. tuulivoimapuistosta kertyvien kiinteistöverojen osuus tulee ennusteiden mukaan olemaan suurempi, mitä talousarviossa on arvioitu. Tämä voi kasvattaa vuoden 2025 ylijäämää noin 200 000 eurolla. On kuitenkin huomioitava, että vuodelle 2026 ja sitä seuraaville vuosille tuulivoimaloiden kiinteistöverokertymä on arvioitu liian suureksi esim. taloussuunnitelmassa ja arviointiryhmän kehitysarviossa, joten vastaavasti tulevien vuosien verotulot jäävät selkeästi aiempaa arviota pienemmiksi (v. 2026 tasolla jopa 400 000 euroa). Näin ollen vuoden 2025 ennakoitua suurempi verokertymä ei ole ”ylimääräistä” tuloa, vaan osittain ennakoitua verotulojen aikaistumista. Varovaisen ennusteen mukaan vuoden 2025 tilinpäätöksessä emokunnan taseessa on alijäämää edelleen n. 2,02 miljoonaa euroa ja konsernin taseessa alijäämää 1,7 miljoonaa euroa, eli edelleen merkittävä määrä.

Yhteenvetona alijäämien osalta todettakoon, että tilanne on tilapäinen ja korjaantumassa, mutta edelleen taseessa on alijäämää, joten Lestijärven kunta hakee harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta alijäämien kattamiseen **300 000 euroa**.

2. Velkaantuneisuus / lainanlyhennykset

Kohdassa 1 esitellyt alijäämät ovat johtaneet siihen, että kunta on joutunut ottamaan sekä talousarviolainaa että lainaa välttämättömiin investointeihin, joista merkittävin on ollut koulun rakentaminen. Lestijärven kunnan lainamäärä on sekä emokunnan että konsernin osalta selvästi verrokkeja suurempi. Vuoden 2024 lopussa emokunnan lainakanta oli 10,2 miljoonaa euroa eli 15 343,51 euroa asukasta kohden, ja kunnan suhteellinen velkaantuneisuus oli 175 %. Kuntakonsernin lainakanta oli 11,1 miljoonaa euroa eli 16 679,26 euroa asukasta kohden. Vertailun vuoksi alle 2 000 asukkaan kunnissa lainakanta oli asukasta kohden keskimäärin 3 504 euroa emokunnissa ja 4 325 euroa konserneissa. Näin ollen Lestijärven lainakanta on poikkeuksellisen suuri.

Suuren lainamäärän seurauksena myös lainanlyhennykset ovat mittavia suhteessa kunnan talouden rahavirtoihin. Maksusuunnitelmien mukaan vuonna 2025 lyhennysten määrä on 411 000 euroa ja vuonna 2026 peräti 961 000 euroa. Summat ovat erittäin suuria etenkin vuoden 2026 osalta pienen kunnan talouden mittakaavassa. Tämän vuoksi Lestijärven kunta hakee harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta varautuakseen suuriin lainanhoitomeneihin **300 000 euroa**.

3. Tytäryhtiöiden heikko taloudellinen tilanne

Vuoden 2023 konsernitilinpäätöslukujen perusteella kriisikuntakriteeri täyttyi Lestijärven kunnassa konsernitaseen alijäämä, €/asukas osalta. Tämän seurauksena kunnassa käynnistettiin arviointimenettely. Konsernitaseessa on viimeksi ollut ylijäämää vuoden 2021 tilinpäätöksessä (764,96 €).

Lestijärven kunnalla on kolme tytäryhtiötä, joissa kunnan omistusosuus on seuraava: Lestijärven kunnan yhteisökehitys Oy 100 %, Kiinteistö Oy Lestijärven Liiketalo 73,3 % ja Kiinteistö Oy Lestijärven Vuokratodit 100 %.

Lestijärven Kunnan Yhteisökehitys Oy:n varsinaisena toimintana on teollisuustilojen vuokraaminen. Yhtiön tulos oli vuoden 2025 osavuositarkastuksessa 30.6.2025 noin 14 200 euroa tappiollinen. Tulos on yhtä heikko kuin vuosi sitten vastaavana ajankohtana (-14 600 euroa). Tappion taustalla ovat tiloihin kohdistuvat korjauskustannukset. Kiinteistöissä on havaittu sisäilmaongelmia ja muita korjaustarpeita, joten niihin kohdistuu merkittävää painetta välttämättömien korjausten osalta.

Yhtiö on kunnalle strategisesti merkittävä, koska sen vuokralaisena toimii Siemens Gamesan tuulivoiman huoltokeskus, jolla on monikymmenvuotiset sopimukset tuulivoimaloiden huollosta. Lestijärvi on edelläkävijä vihreässä siirtymässä, ja yhtiön tarjoamat toimitilat ovat keskeisessä roolissa vihreän siirtymän ja koko maakunnan elinvoiman turvaamisessa. Yhtiö joutunee vuosien 2025 ja 2026 panostamaan tilojen kunnostamiseen, jotta huoltokeskuksen toiminta voi jatkua. Tilanne on

luonteeltaan tilapäinen, sillä vuokralaiset ovat sitoutuneita ja vuokratuotto vakaata pitkällä aikavälillä. Pakolliset korjaukset kuitenkin heikentävät lyhyellä aikavälillä yhtiön tulosta ja tasetta, ja sitä kautta vaikuttavat myös koko kuntakonsernin tilanteeseen.

Kiinteistö Oy Lestijärven Liiketalo omistaa liiketalon, joka sijaitsee omalla tontilla Lestijärven keskustassa. Kiinteistö Oy Lestijärven Liiketalon tilikauden tulos 30.6.2025 oli 2900 euroa tappiollinen, josta kuntakonsernin osuus on 2 100 euroa. Tulos oli 3100 euroa heikompi kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana. Kiinteistö Oy Lestijärven Liiketalo on kunnalle merkittävä, koska kunnanviraston toiminnot on sisäilmaongelmien vuoksi siirretty toistaiseksi liiketalon tiloihin. Tämän vuoksi yhtiön tilojen kunnostaminen on välttämätöntä, jotta henkilöstöllä on asianmukaiset työskentelyolosuhteet ja huomioidaan myös pakolliset saavutettavuus- ja esteettömyysvaatimukset. Pakolliset korjauskulut heikentävät lyhyellä aikavälillä yhtiön taloudellista tulosta ja sitä kautta myös konsernin kokonaisuutta, mutta ne ovat välttämättömiä kunnan toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi.

Kiinteistö Oy Lestijärven Vuokrakodit omistaa viisi kiinteistökokonaisuutta ja tarjoaa vuokra-asumista Lestijärven kunnan alueella. Kiinteistö Oy Lestijärven Vuokrakotien tulos 30.6.2025 oli 16 500 euroa tappiollinen. Tulos on yli 30 000 euroa heikompi verrattuna vastaavaan ajankohtaan edellisenä vuotena, jolloin tulos oli 14 000 euroa positiivinen. Yhtiön taloudellista tulosta ovat heikentäneet pakolliset korjaustoimenpiteet, jotka ovat lisänneet kustannuksia ja aiheuttaneet tilapäisen heikon taloudellisen tilanteen. Asuntojen vuokrausaste on kuitenkin hyvä, ja vuokratuotto on vakaata pitkällä aikavälillä. Tämä osoittaa, että yhtiön toiminta on kestäväällä pohjalla, mutta välttämättömät korjaukset heikentävät lyhyellä aikavälillä yhtiön tulosta.

Yhteenvetona todettakoon, että yhtiöiden taloudellinen tilanne on tilapäinen, mutta vaikuttaa koko kuntakonsernin tulokseen. Tämän vuoksi Lestijärven kunta hakee harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta tytäryhtiöiden tilapäisen heikon taloustilanteen vuoksi **40 000 euroa** perustuen yhtiöiden puolivuotiskatsauksen tuloksiin ja koko tilikauden tulosenusteisiin.

4. Henkilöstökustannusten nousu

Vuoden 2025 talousarviossa Lestijärven kunnan henkilöstökulut ovat yhteensä noin 3,72 miljoonaa euroa. Tämä vastaa noin 59 % kunnan kaikista toimintamenoista (6,3 miljoonaa euroa). Vertailuna useimmissa kunnissa henkilöstömenojen osuus on noin 50 % toimintamenoista, joten Lestijärvellä palkkakustannusten merkitys kunnan talouden kokonaisuudessa on poikkeuksellisen suuri.

Vuonna 2026 palkkakustannusten arvioidaan kasvavan yhteensä noin 4 % yleisen palkkaratkaisun myötä. Tämä tarkoittaa Lestijärven kunnassa arviolta noin 130 000 euroa palkkakustannusten nousua. Kun palkkamenojen osuus toimintamenoista on jo nyt poikkeuksellisen korkea, tuleva kustannusten nousu muodostaa kunnalle merkittävän taloudellisen haasteen. Lisäksi on huomioitavaa, että pienessä kunnassa palvelutuotanto on jo minimissään, eikä henkilöstökustannusten kasvua voida hillitä ilman, että lakisääteinen palvelutuotanto kärsisi. Täten Lestijärven kunta hakee harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta palkkakustannusten nousun varautumiseen **130 000 euroa**.

5. TE-uudistuksen / työllisyydenhoidon kasvaneet kustannukset

Lestijärvi kuuluu 1.1.2025 toimintansa aloittaneeseen Keski-Pohjanmaan työllisyysalueeseen, jossa Kokkola toimii vastuukuntana. Vuonna 2024 ennen uudistusta työllisyydenhoidon menot kokonaisuudessaan olivat 43 593,30 euroa. Vuonna 2025 talousarviossa on budjetoitu työllisyydenhoitoon kaikkinsa 66 282 euroa. Puolivuotiskatsaukseen 30.6.2025 mennessä työllisyydenhoitoon on kulunut kaikkinsa 41 400 euroa ja tasaisen vauhdin tilinpäätösennusteen mukaisesti työllisyydenhoidon toimintamenot olisivat tilikauden päätyttyä 82 800 euroa. On kuitenkin tiedossa, että osa menoista on kohdistunut alkuvuoteen, joten tällä hetkellä arvioimme työllisyydenhoidon toimintamenojen olevan vuonna 2025 noin 70 000 euroa, mikä on yli 25 000 euroa enemmän kuin vuonna 2024. Vaikka talousarviossa onkin arvioitu kustannusten nousua, on kustannusten yhtäkkinen nousu edellisvuoteen verrattuna kuitenkin poikkeuksellista suhteutettuna siihen, mikä on kunnan oma mahdollisuus vaikuttaa kustannuksiin. Lestijärven kunta hakee harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta työllisyydenhoidon kasvaneisiin kustannuksiin **25 000 euroa**.

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

Lestijärven kunnan taloudellinen tilanne on edelleen haastava, vaikka viime vuosien toimenpiteiden ja tuulivoimaloiden tuottamien kiinteistöverojen myötä suunta on parempi. Sekä emokunnan että konsernin taseessa on kuitenkin edelleen merkittävää alijäämää, lainanhoitomenot ovat poikkeuksellisen raskaita, palkkakustannusten osuus kunnan menoista on poikkeuksellisen suuri ja tytäryhtiöiden pakolliset korjaustoimenpiteet sekä TE-uudistuksen mukanaan tuomat lisäkustannukset kuormittavat taloutta. Näin ollen kunta hakee harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta myös vuonna 2025.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

Yleinen ja merkittävin toimenpide: Tuulivoimapuiston rakentamisen mahdollistaminen.

2024:

- Veroprosenttien korotukset: Kunnan tuloveroprosentti nostettiin 2024 vuodelle 9,40 prosenttiin aiemmasta 8,36 prosentista. Tuloverokertymä kasvoi edellisvuodesta 201 485 eurolla. Myös kiinteistöveroprosentteihin tehtiin vuodelle 2024 muutoksia. Yleinen kiinteistöveroprosentti nostettiin 1,30 % ja uutena veroprosenttina tuli maapohjan yleinen kiinteistövero, jonka prosentiksi määrättiin 1,30 %.
- Puun myynti, vaikutus tilikauden tulokseen 253 166 euroa.

- Henkilöstön lomautus, vaikutus tilikauden tulokseen 75 300 euroa
- Syrin koulun myynti, vaikutus tilikauden tulokseen 18 838 euroa

2025:

- Puun myynti, vaikutus tilikauden tulokseen arviolta n. 270 000 euroa
- Koulun tilojen käyttömaksujen tarkastus, vaikutus tämän tilikauden tulokseen 3241 euroa (koko lukuvuosi 6482 euroa)

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

Päätetyt:

- Rakennustarkastajan irtisanominen loppuvuodesta 2025, vaikutus tämän tilikauden tulokseen n. 8300 euroa (jatkossa rakennustarkastaja ostopalveluna, arvioitu nettosäästö vuodessa 75 000 euroa vrt. v. 2025)

Päätöksenteossa / tulossa päätöksentekoon 2025:

- Tilojen käyttömaksujen korotus
- Sote-kiinteistöjen yhtiöittämättä jättäminen (mikäli yhtiöitettäisiin, niin olisi n. -75 000 euron vaikutus)
- Talous- ja jätevesitaksujen korotus
- Asuntojen vuokratason tarkistaminen

F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Lestijärvellä 22.9.2025

Ossi Mäkinen, vt. hallintojohtaja (vs. kunnanjohtaja / kunnanjohtajan sijainen ajalla 8.9-12.10.2025)

Liitteet: Kunnanhallituksen pöytäkirja harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakemisesta

Lestijärven kunnan kuntalain 118 §:n mukaisen arviointiryhmän ehdotus kunnan asukkaiden palveluiden turvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä